

Postavení obyvatel Moravskoslezska a Opolského vojvodství v rámci skupiny českých a polských regionů soudržnosti

Doc. Ing. Pavel Tuleja, Ph. D.
Ing. Karin Gajdová

Department of Economics
School of Business Administration in Karviná
Silesian University in Opava

Úvod

- Stať je zaměřena na zhodnocení postavení obyvatel regionů soudržnosti Moravskoslezsko a Opolskie v rámci skupiny českých a polských regionů soudržnosti.
- Analýza vývoje vybraných ukazatelů:
  - počet obyvatel,
  - čistý disponibilní důchod na obyvatele,
  - životní úroveň,
  - míry nezaměstnanosti,
  - podílu vysokoškoláků na dospělé populaci.
- Zdroj dat = Eurostat

Regiony

- Nutnost věnovat se také vlivům, které na vývoj v kraji MSK mají regiony, s nimiž přímo sousedí.
-
- Důvod pro zaměření na vzájemnou komparaci a následnou deskripci vlivu regionálních disparit na podnikatelské prostředí v regionech soudržnosti Moravskoslezsko a Opolskie.

Cíl

nastínit postavení obyvatelstva uvedených vyšších samosprávných územních celků v rámci skupiny českých a polských regionů soudržnosti a ukázat tak na některé možné disparity, jež se v dané oblasti objevují.

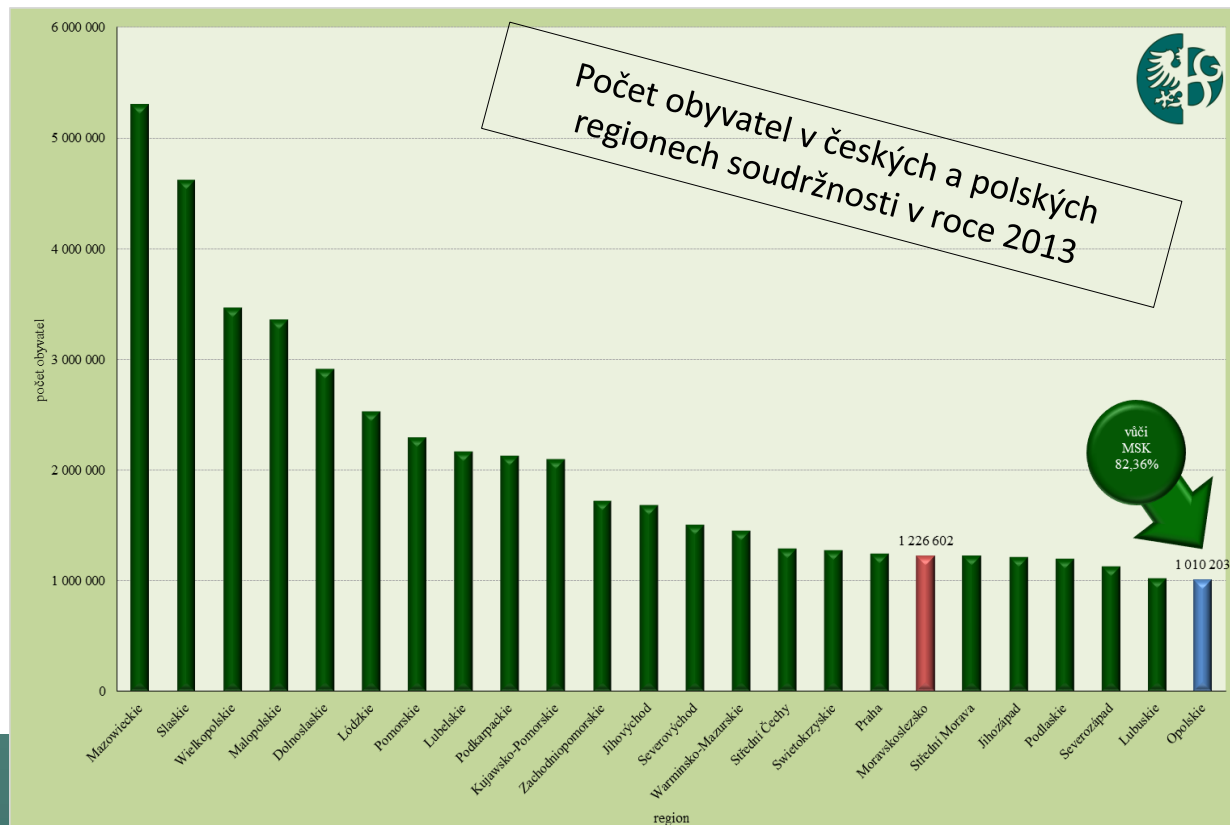
Počet obyvatel

- Analyzované regiony = menší počet obyvatel
- Mezi prvními 11 regiony soudržnosti územní celky Polské republiky

- Opolské vojvodství = region soudržnosti s nejmenším počtem obyvatel ze všech sledovaných územních celků

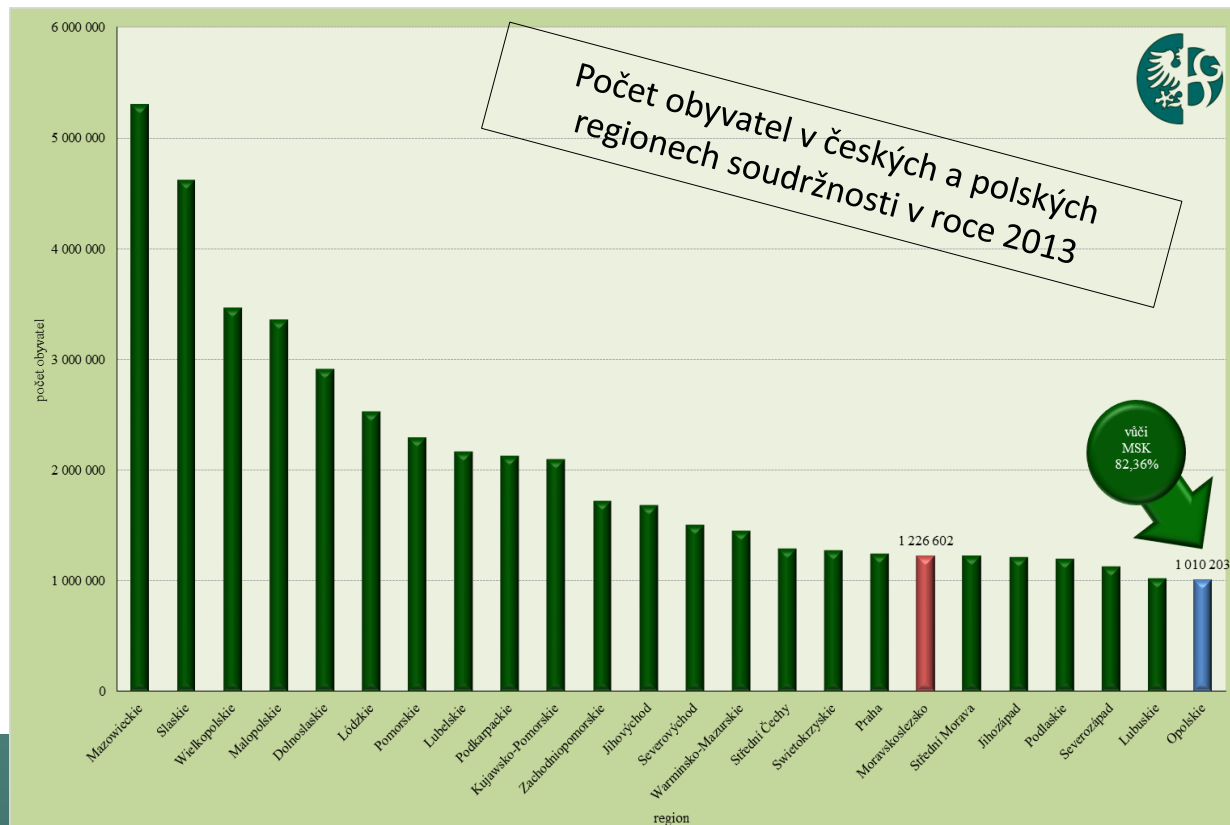
1,01 mil. osob.

Počet obyvatel

- Hlavní příčina - prudký pokles počtu obyvatel regionu
- Mezi roky 2000 a 2013 poklesl počet obyvatel Opolského vojvodství o 64 tis. → což v relativním vyjádření znamená nejvyšší kumulovaný pokles počtu obyvatel ze všech dvaceti čtyř regionů.
- Tj. pokles o 5,96 %.
- V regionu Moravskoslezsko - druhý nejvyšší kumulovaný pokles počtu obyvatel
- V Moravskoslezském kraji tak v letech 2000 - 2013 poklesl počet obyvatel o 4,28 %, tj. o téměř 55 tis. osob

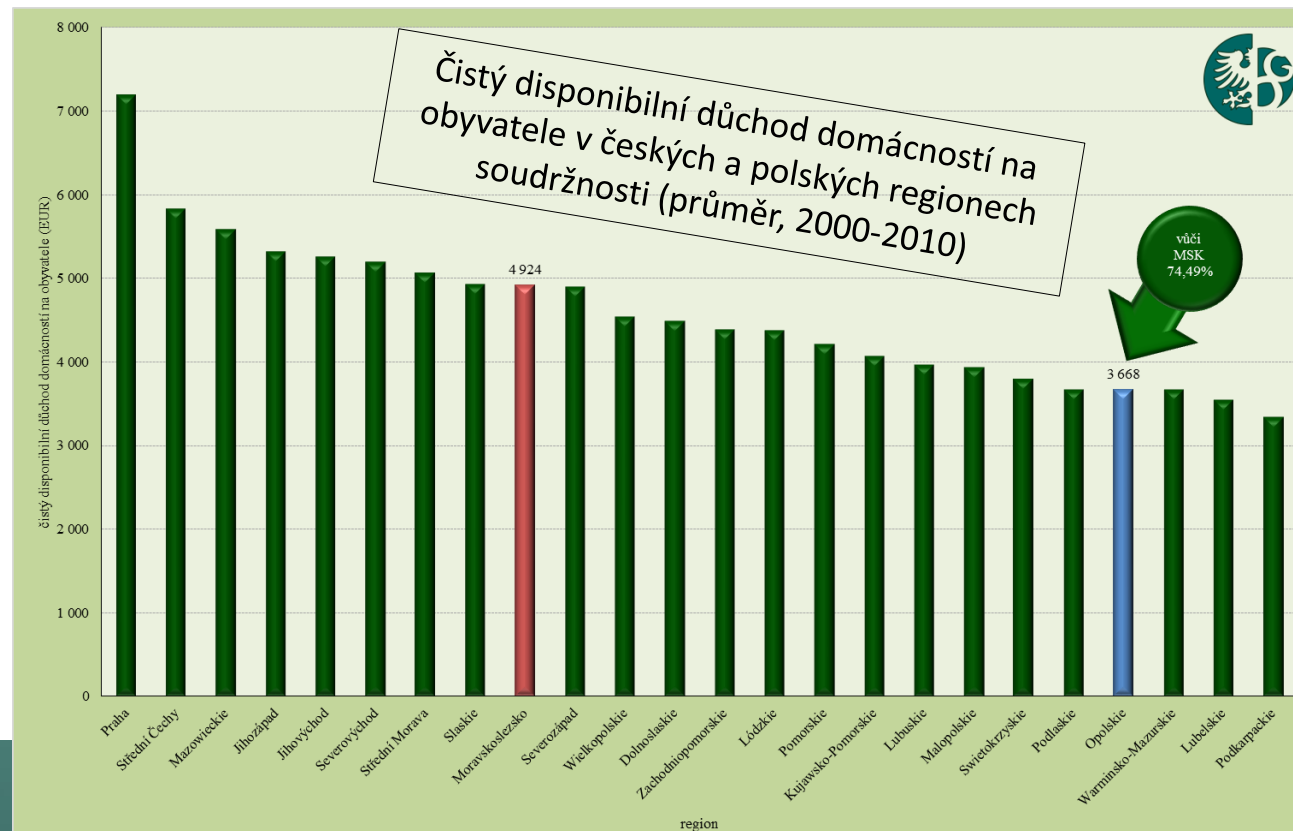

Čistý disponibilní důchod

- U ukazatele zachycujícího rozdíl mezi běžnými příjmy a výdaji → Moravskoslezsko na 9. místě (průměrné údaje vypočtené pro roky 2000 až 2010)
- Moravskoslezsko se tak v případě tohoto ukazatele nachází **nad dlouhodobým průměrem** 24 českých a polských regionů

- Opolské vojvodství = na konci pomyslného žebříčku.
- Čistý disponibilní důchod domácností na obyvatele dosahoval mezi roky 2000 až 2010 výše 3.668 EUR

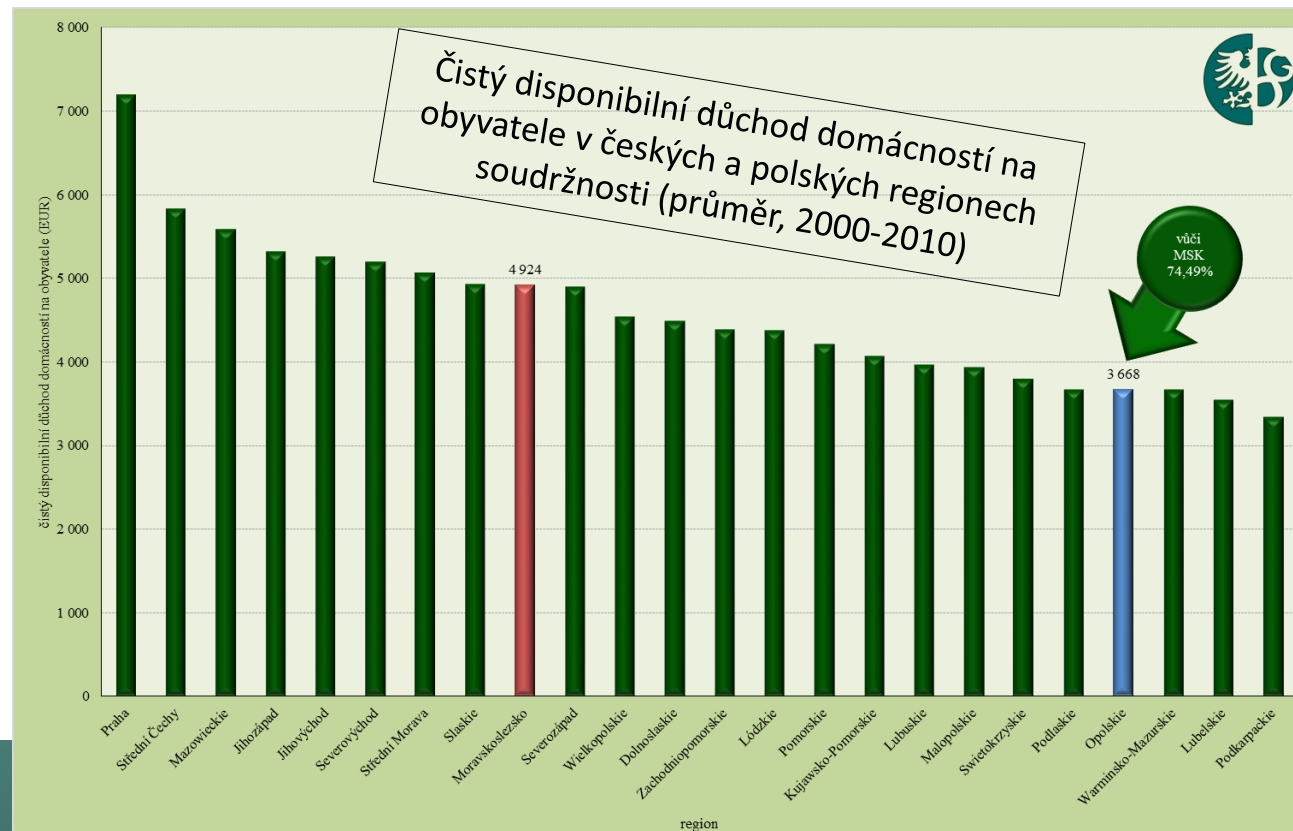

Čistý disponibilní důchod

- Dynamika růstu = nejvyššího tempa růstu dosahovaly české regiony soudržnosti
- Tempo růstu Opolského vojvodství výrazně **zaostávalo** za dynamikou růstu v regionu Moravskoslezsko
- Projev také v kumulativním růstu čistého disponibilního důchodu na obyvatele, který v českém regionu za deset let vzrostl o 87,7 %, kdežto v polském regionu soudržnosti o 63,6 %.

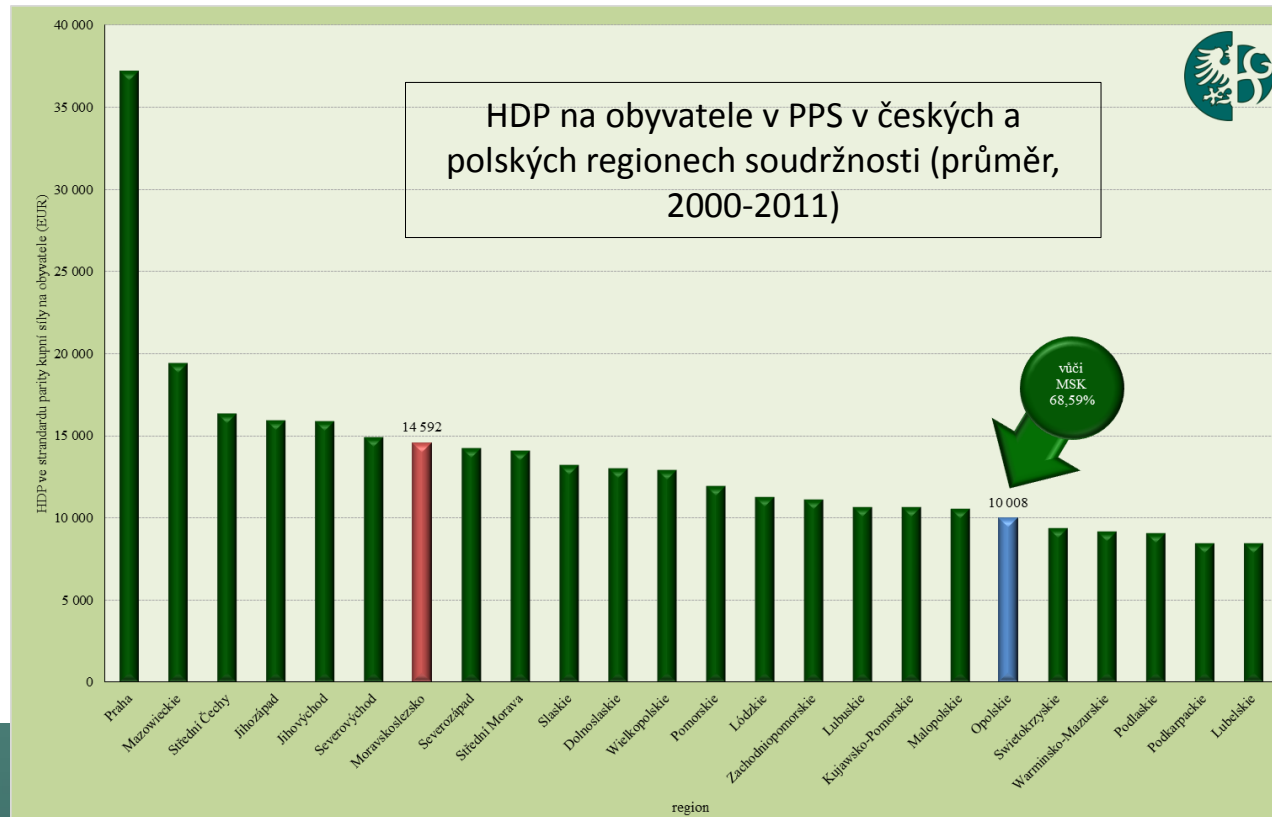

HDP na obyvatele (v PPS)

- Z hlediska dlouhodobého průměru životní úrovně se Moravskoslezský kraj umístil na 7. místě
- V letech 2000 až 2011 v průměru 14.59 PPS na jednoho obyvatele
- Tento kraj tak o téměř 9 p.b. převýšil průměrnou hodnotu daného ukazatele pro všech 24 regionů soudržnosti zahrnutých do naší analýzy.

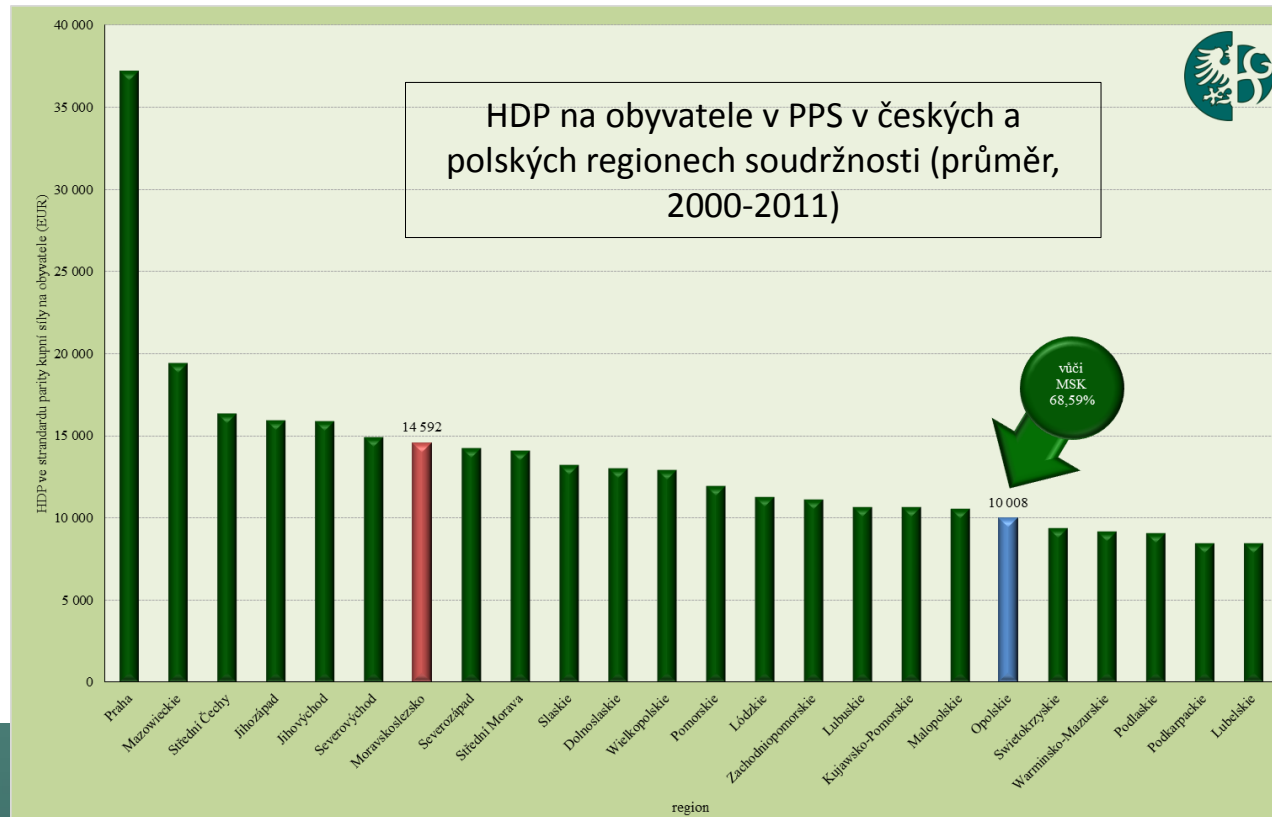
- Opolské vojvodství se nachází na 19. místě.
- Ve srovnání s regionem Moravskoslezsko by se životní úroveň obyvatel Opolského vojvodství dala označit za o něco vyšší než dvoutřetinovou.

HDP na obyvatele (v PPS)

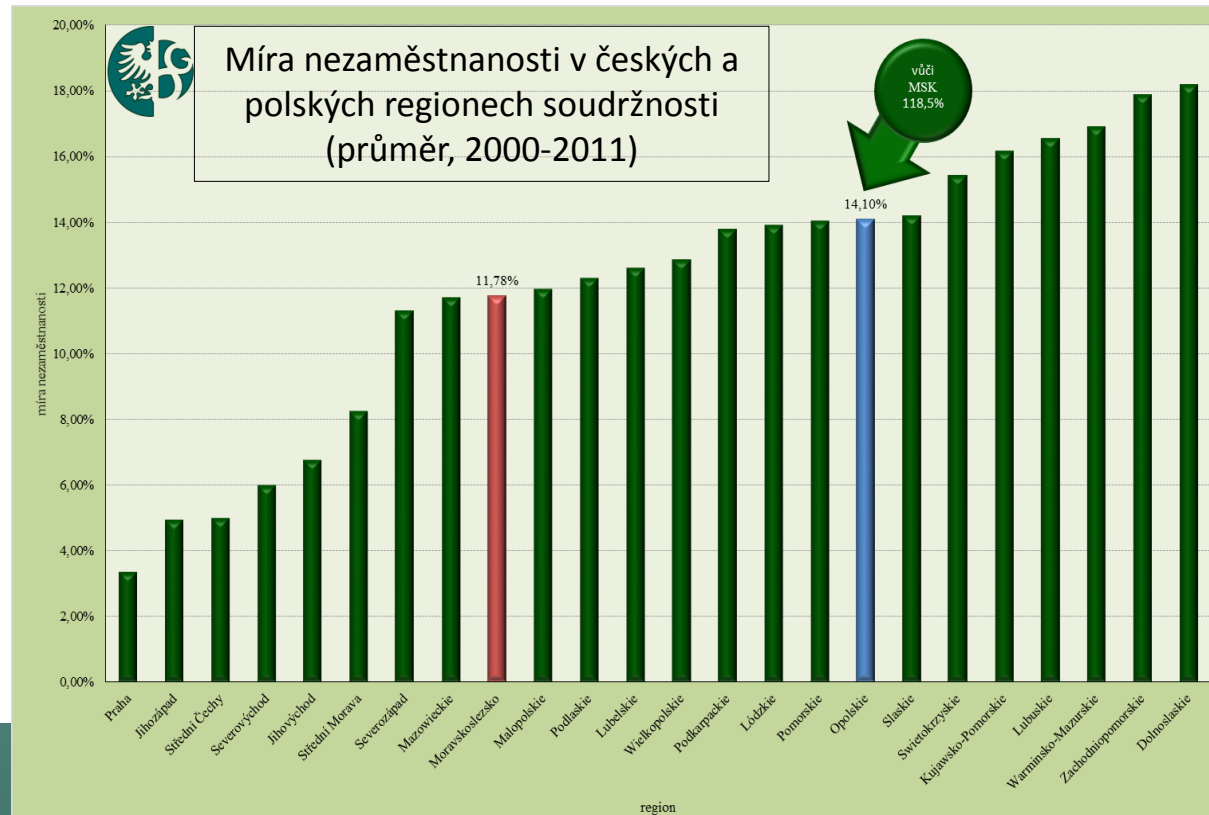
- Region Opolskie se vyznačoval mírně vyšší dynamikou
- Průměrné tempo růstu HDP na obyvatele dosahovalo výše 5,07 % → tj. o 0,16 p. b. meziročně více, než v případě Moravskoslezského kraje.
- I přes tuto nižší dynamiku růstu však můžeme Moravskoslezsko označit za region s nejrychleji rostoucí životní úrovní v Česku.
- Prvních 12 míst v žebříčku obsadily polské regiony soudržnosti, což ve své podstatě potvrzuje teoretický předpoklad o tom, že vyšších temp růstu dosahují zpravidla regiony s nižším ekonomickým základem

Míra nezaměstnanosti

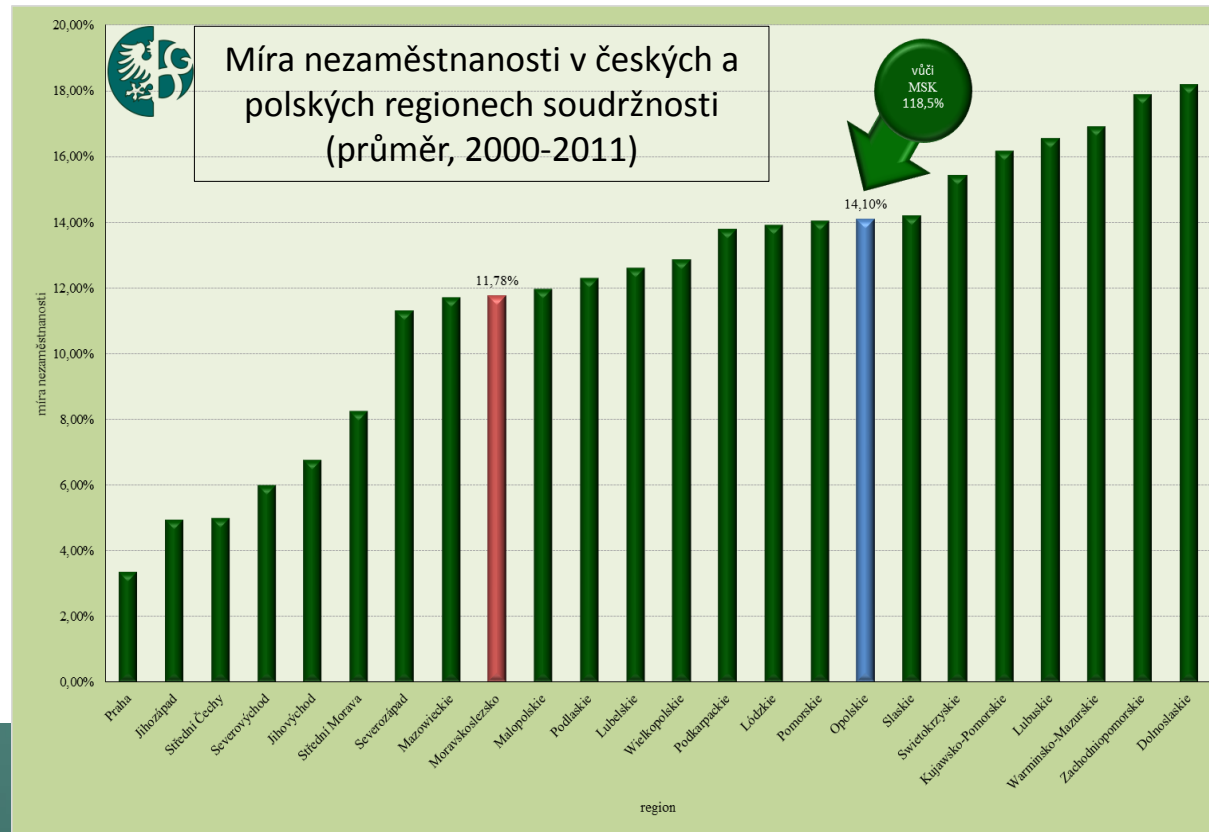
- Na předních místech - české regiony soudržnosti.
- Moravskoslezsko se umístilo na 9. místě.
- Průměrná míra nezaměstnanosti v MSK 11,78 %
- Tj. nacházel se pod úrovní průměrné hodnoty daného ukazatele na všech 24 vybraných regionů soudržnosti.
- Horší situace v Opolském vojvodství, kde bylo bez práce v průměru 14,10 % ekonomicky aktivních obyvatel regionu.

Míra nezaměstnanosti

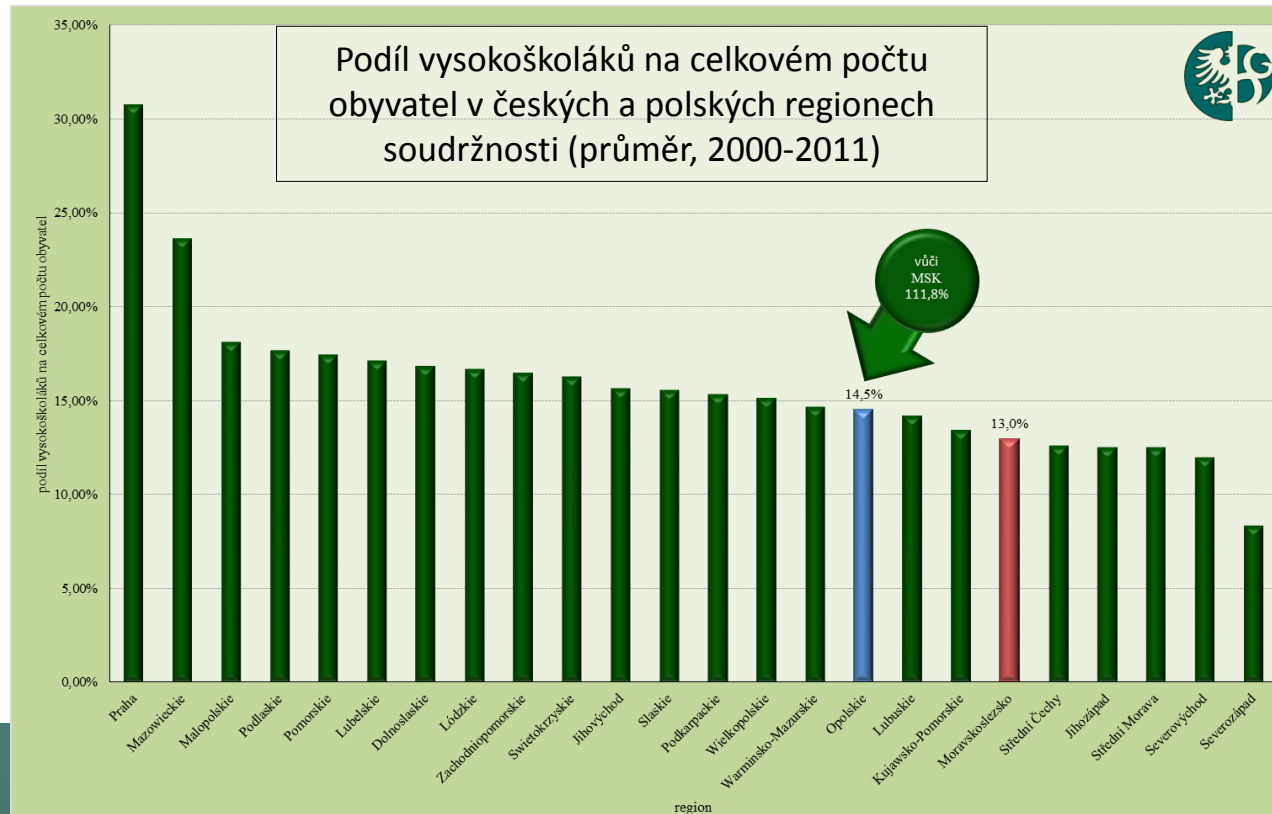
- Oba regiony dosáhly přibližně stejného poklesu míry nezaměstnanosti.
- V MSK poklesl podíl počtu nezaměstnaných na ekonomicky aktivním obyvatelstvu o 4,80 p. b.
- Tj. z původních 14,10 na konečných 9,30 %.
- V Opolském vojvodství byl tento pokles ještě o něco vyšší (5,30 %)
- Výchozí základna v roce 2000 byla o něco vyšší, 14,60 %, avšak výsledná hodnota v roce 2011 odpovídala hodnotě míry nezaměstnanosti v Moravskoslezském kraji, tj. 9,30 %.

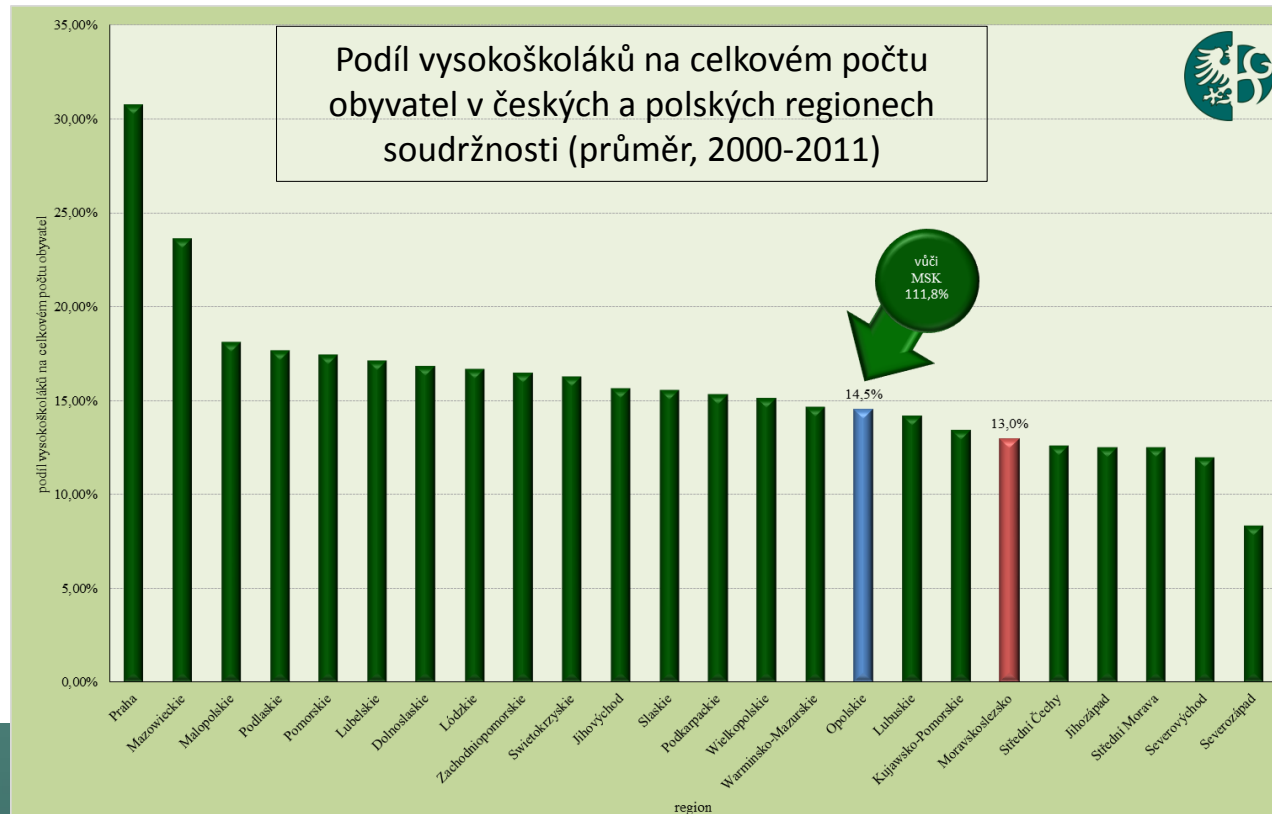
Podíl vysokoškoláků

- Oba sledované regiony - v poslední třetině žebříčku regionů → do této skupiny patří především české regiony soudržnosti
- Dlouhodobý průměr (2000-2011) daného ukazatele v Moravskoslezském kraji dosahuje 13%, jenž tak o 2,86 p.b. zaostává za průměrem všech 24 regionů soudržnosti.
- Moravskoslezsko se nachází na pomyslném 19. místě
- Opolské vojvodství = dlouhodobý podíl vysokoškoláků na celkovém počtu obyvatel o 1,5 p. b. vyšší, a dosahoval hodnoty 14,5 %
- Údaj, jenž o 1,32 p.b. zaostává za dlouhodobým průměrem

Podíl vysokoškoláků

- Moravskoslezský kraj mezi roky 2000 až 2011 zaznamenal jeden z nejnižších kumulovaných přírůstků námi sledovaného ukazatele
- Podíl vysokoškolských studentů na dospělé populaci stoupl o 5,60 p. b.
- Přičemž průměrný kumulovaný přírůstek za všechny regiony dosahoval výše 9,45 %.
- Opolské vojvodství = kumulovaný přírůstek nedosahoval průměru všech 24 regionů
- Avšak ve srovnání s Moravskoslezskem byl tento nárůstu vyšší, když dosáhl hodnoty 7,30 %.

Závěr

- Oba regiony patří spíše k méně lidnatým celkům.

Region Moravskoslezsko

- můžeme označit za region, jenž z hlediska životní úrovně, disponibilních prostředků domácností a úrovně nezaměstnanosti patří mezi prvních devět nejvyspělejších regionů námi analyzovaného vzorku.
- Kritický bod - nízký podíl vysokoškoláků na dospělé populaci, o čemž svědčí také až pomyslné 19. místo v rámci daného žebříčku.

Opolské vojvodství

- v případě tří makroekonomických ukazatelů (životní úroveň, čistý disponibilní příjem, míra nezaměstnanosti) se pohybovalo pravidelně v poslední třetině pomyslného žebříčku.
- Ukazatel v němž převyšovalo úroveň Regionu Moravskoslezska = podíl vysokoškoláků na dospělé populaci.
- Také v tomto případě se tento region soudržnosti umístil na 16. místě žebříčku – tj. třetí nejhůře hodnocený polský region

DĚKUJI ZA POZORNOST.

GAJDOVA@OPF.SLU.CZ
TULEJA@OPF.SLU.CZ